

Svenka Savić

EVROPSKI ŽENSKI KOLEDŽ U BOLDERNU (Švajcarska)

Dr Rajnhild Trajtler (Reinhild Traitler) direktorka Evropskog ženskog koledža, je danas jedna od najpoznatijih feminističkih teološkinja nemačkog govornog područja, čiji se radovi štampaju u publikacijama relevantnim za ovu vrstu problema. Ističemo njen rad o Klari iz Asiza (1991), zatim o Rozi Luksemburg (1988), a posebno rad na ekumenskim pitanjima uloge žene u hrišćanskoj Crkvi danas. Osnov njenih radova čine feminizam, ekumenizam i međukulturna povezanost, mir i ljudska prava, sa teološkim refleksijama na ta pitanja, u obliku različitih (tekstualnih) žanrova kakve su priče, pesme, liturgijski, naučni ili literarni tekstovi. Po problemima koje tretira, načinu na koji organizuje svoj pedagoški rad i oblicima u kojima ih prezentuje, dr Reinhild Traitler je jedna od neobičnih i danas uticajnih intelektualki u evropskom ženskom pokretu, kakvu naša javnost takođe treba da upozna.

U intervjuu koji sam sa njom radila u Boldernu (Švajcarska) su odgovori na samo dva pitanja za koje procenjujem da mogu biti od koristi našim čitateljicama i čitaocima zbog toga što se kod nas gotovo ništa ne piše o feminističkoj teologiji danas. U odgovorima se daje istorijat nastajanja ove aktivnosti koja može poslužiti kao primer i za našu sredinu.

Ženske studije u Boldernu

S. S: Kratak istorijat Bolderna i šta je današnji cilj?

R. T: Boldern je nastao pri kraju Drugog svetskog rata sa namerom da bude mesto za ljude koji su želeli da rade za nove početke u crkvi, društvu i u svojim ličnim životima. Mada Švajcarska nije bila uvučena u rat, u njoj je vladalo duboko osećanje gubitka, dezorijentacije i svesti o tome da takve patnje ne smeju da se ponove, da ljudi u Švajcarskoj treba da doprinesu mirnom razvoju budućnosti na kontinentu. Boldern je bila inicijativa hrišćana bliskih crkvi, ali nezavisnih od nje. Takav je odnos i danas, s tim što crkva potpomaže obrazovno-vaspitni rad u Boldernu.

Delatnost Bolderna se sastojala, i sastoji, u tome da pruža fizički, intelektualni i duhovni prostor radi razmatranja važnih pitanja švajcarskog društva, da pomaže ljudima, u egzistencijalnim krizama (kakve su razvod, smrtni slučaj, bolest, starenje itd.), da razmatra teološka i etička pitanja koja se javljaju u modernom društvu (na primer, genetički inženjering, savremena tehnologija, komunikacija), da bude u vezi sa socijalnim pokretima (kakav je ženski pokret), i da na taj način u crkvi otkrije mnoge oblike svedočenja Crkve. Bavimo se i obučavanjem ljudi na raznim crkvenim položajima.

Tokom proteklih trideset godina Boldern je bio poznat po svom pionirskom radu na polju ženskih i feminističkih pitanja. Postoje stalno zaposlene žene koje se bave ženskim pitanjima i feminističkom teologijom. Danas poštovana švajcarska teološkinja, Marga Biring (Marga Bühiring), nekadašnja predsednica Svetskog saveta crkava, tokom sedamdesetih godina bila je direktorka Bolderna pa je tu čvrsto utemeljila rad na ženskim pitanjima.

U protekloj deceniji postao je dobro poznat rad u Boldernu u oblasti feminističke teologije na nemačkom jezičkom području, posebno njegovi jednogodišnji seminari iz feminističke teologije koji se organizuje kako za laičke žene, tako i za službenice u crkvi.

U nedavnoj prošlosti žensko odeljenje Bolderna doprinelo je osnivanju Evropskog ženskog koledža, koji je sada nezavisna obrazovna institucija za feminističke studije, koja je već pokrenula više programa i uspostavila dobre radne odnose sa više programa ženskih studija u Evropi. Posebno smo zainteresovane za produblјivanje naših kontakata i saradnju sa takvim programima u Centralnoj i Istočnoj Evropi. Mislim da kao žene možemo dati presudni doprinos da Evropa zaista postane jedan kontinent, a ne fragmentiran mozaik regiona koji se razvijaju različitom brzinom i koji nisu svesni svojih zajedničkih kulturnih korena i potreba da sarađuju radi zajedničke budućnosti.

S. S: Šta je budućnost Bolderna – kakav je Vaš pogled na feminističko obrazovanje?

R. T: I pored toga što tesno sarađujemo sa Evropskim ženskim koledžom (pošto sam ja suosnivačica i jedna od potpredsednica koledža), Boldern ima svoj sopstveni, određeni ženski program sa težištem na feminističkoj teologiji i praktičnoj pomoći ženama prilikom promena na njihovom životnom putu. Međutim, stavovi Bolderna su slični stavovima Evropskog ženskog koledža što se tiče koncepcije obrazovanja.

Mi shvatamo učenje kao proces koji je tesno povezan sa životom i iskustvom samih žena. Naš život je i knjiga koju treba da čitamo radi njegove skrivene poruke i izvor snage i inspiracije.

U obrazovnom procesu žene uče da pretvaraju iskustvo u samospoznaju i znanje. Za nas je interaktivno učenje u grupi podjednako važno kao teorijska analiza i praksa u ženskim pokretima (u Švajcarskoj i u Evropi). Zato susreti postaju važni. Mi stalno ističemo da kao Evropljanke moramo da se sastajemo da bismo učile jedne od drugih. Deo programa čine posete, programi razmene i uključivanje predavača i slušateljki iz više evropskih zemalja u nastavne programe.

Za sada su naša istraživanja još ograničena. Vršile smo neka istraživanja u domenu feminističke teologije. Ali će glavno polje istraživanja svakako postati metod koji primenjujemo: svaki teorijski uvid se stalno proverava u odnosu na životno iskustvo žena i razvija se na toj osnovi. Zato naš program feminističkih studija ne predstavlja prosto prenošenje znanja, već pokušava da pokrene proces učenja u životnim situacijama i oko njih. Diplomski radovi se obavljaju na isti način, sa težnjom da potiču iz životne situacije

studentkinja, da se tu razvijaju, ali da je odražavaju u skladu sa kriterijima feminističke nauke.

Šta je naša budućnost? Nadam se da bismo mogle da postanemo istinski Evropski ženski koledž i da bi Boldern mogao da bude njegov feministički teološki deo. Pošto mi u koledžu smatramo da ne treba da imamo centar, već – da kao koledž – treba da budemo mreža agencija koje saraduju (počev od centra za izučavanje roda do ženskih obrazovnih institucija koje imaju slične ciljeve), pa se nadam da će se ta mreža širiti i dati svoj dragoceni doprinos novoj Evropi. Kako za dobrobit Evrope, tako i za dobrobit žena Evrope čija će aktivna, informisana, maštovita i kompetentna uloga u budućnosti biti neophodna.

Adresa:

European Women College

Boldern

8708 Mnnedorf, Switzerland

tel. 01 922 11 71